

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

มนุษย์เมื่อดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมก็ย่อมมีกิจกรรมซึ่งเป็นธุรกิจ (business activities) ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งผลจากธุรกิจเหล่านี้คือผลิตภัณฑ์ (products) และผลิตภัณฑ์พลอยได้ (byproducts) ซึ่งอาจนำมาใช้ประโยชน์ได้หรืออาจเป็นสิ่งซึ่งไร้ประโยชน์โดยสิ้นเชิงก็ได้ สำหรับผลิตภัณฑ์นั้นจะถูกซื้อขาย แลกเปลี่ยน หมุนเวียนและถูกใช้งานจนคุณค่าของผลิตภัณฑ์นั้นในสายตาของผู้ครอบครองลดต่ำลงเรื่อยๆ และผลสุดท้ายหากไม่ถูกขายต่อหรือให้ผู้อื่นไป หรือปรับสภาพเสียใหม่ให้ดีขึ้นเพื่อนำกลับไปใช้งานต่อไป ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นก็จะถูกทิ้งไปในรูปของมูลฝอย (สุทิน อยู่สุข,2539:6)

ในอดีต การทิ้งมูลฝอยเกลื่อนกลาดทั่วไปโดยไม่มีการจัดการใดๆยังไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมเท่าใดนัก เพราะจำนวนประชากรยังมีไม่มากและการพัฒนาประเทศยังอยู่ในอัตราที่ไม่สูง จึงมีปริมาณมูลฝอยค่อนข้างน้อย รวมทั้งยังมีที่ดินว่างเปล่ามากพอจะรองรับได้ แต่ปัจจุบัน นับวันมูลฝอยจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรและการพัฒนาทางเทคโนโลยี จึงทำให้ปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้นมาก จากการคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากแหล่งชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศ พบว่าในปี พ.ศ.2535 และ ปี พ.ศ.2539 มีปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้นทั่วประเทศ 25,940 และ 39,827 ตันตามลำดับ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือปริมาณมูลฝอยเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วถึงร้อยละ 53.53 ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นนั้น สามารถถูกเก็บรวบรวมและนำไปกำจัดได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ทำให้มีปัญหามูลฝอยตกค้างอยู่ตามสถานที่ต่างๆทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล เมืองหลักและชุมชนขนาดใหญ่ทั่วประเทศ (กรมควบคุมมลพิษ ,2540:1-1) นอกจากนี้ มูลฝอยที่ถูกผลิตขึ้นในระยะหลังๆ จะมีส่วนประกอบของวัสดุที่กำจัดได้ยากมากขึ้น เช่น พลาสติก โฟม รวมทั้งสารเคมีที่ใช้ในการผลิตสิ่งของต่างๆ ดังนั้นหากยังไม่มีระบบการจัดการที่เหมาะสมย่อมต้องเกิดปัญหาความสกปรกของบ้านเมือง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และสภาพแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม (อดิศักดิ์ ทองไข่มุกต์และสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์ ,2534:53-55)

นอกจากนี้ ยังพบว่ามูลฝอยบางประเภทที่สามารถนำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบใหม่หรือสามารถนำมาใช้ใหม่ได้อีกถูกทิ้งรวมกับมูลฝอยอื่น ๆ โดยไม่ได้คัดแยกเสียก่อนแต่อย่างใด ทำให้

ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมขนส่งและกำจัดจำนวนมาก และต้องสูญเสียเงินตราให้
ต่างประเทศปีละมากมายในการนำเข้าวัตถุดิบต่างๆ และทำให้ปริมาณการใช้วัตถุดิบในประเทศ